

Työpaja: Oppilaalle yhtenäinen oppimispolku

(KT Janne Pietarinen)

Alustuksen ydinkohdat

1) Yhteistä käsitteistöä määrittämässä:

Oppilaan peruskoulussa kohtaamia *siirtymiä* nimitetään peruskoulun kehittämistyön yhteydessä *nivelvaiheiksi*.

Nivelvaiheiden avulla pyritään myös määrittämään *yhtenäisen perusopetuksen jatkumo-ajattelua*, jossa oppilaan oppimispolkua kannustetaan kehitettäväksi:

- *oppilaan yksilöllisen opiskeluhistorian tiedostamisen,*
- *kouluvuosien kehitysvaiheiden tunnistamisen sekä*
- *siirtymävaiheisiin kytkeytyvien oppimisympäristöllisten muutosten näkökulmista.*

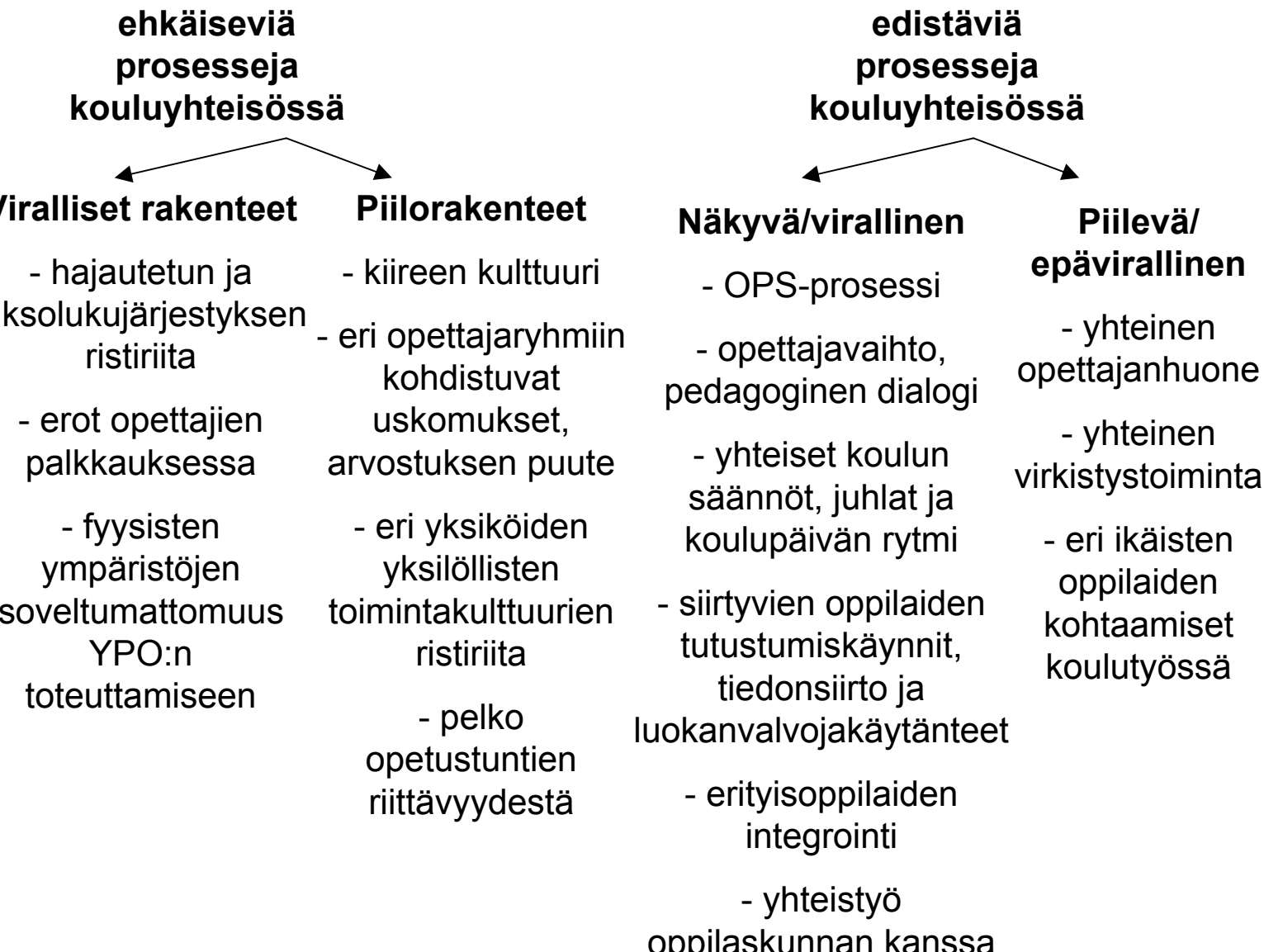
2) Kysymyksessä pedagoginen koulun kehittämistehtävä:

- > Perusopetuksen yhtenäisyys ei siis voi olla yhtäältä kouluyhteisön pyrkimystä vakioda oppilaan koulussa kohtaamia muutoksia.
- > Toisaalta pelkästään peruskoulun rakenteita yhtenäistämällä ei myöskään voida tukea oppilaita kohtaamaan erilaisia siirtymiä.
- > Se voisi olla kouluyhteisön herkkyyttä ennakoida, havaita ja ratkaista oppilaiden kohtaamia haasteita eri nivelvaiheissa – tavoitellaan sekä yhteisöllisempää että opetuksen sijasta oppimisen (ja oppilaan) näkökulmaa korostavaa koulun pedagogista 'ethosta'.

Työpajassa pohdittiin oppilaalle yhtenäisemmän oppimispolun kehittämisessä saavutettuja kehittämisaskeleita sekä koulun arjessa toimiviksi osoittautuneita käytänteitä.

- **Keskusteluteema 1:** Pohtikaa ryhmässä oppilaalle yhtenäisemmän oppimispolun kehittämistä edistäviä/ehkäiseviä prosesseja kouluyhteisössä.
- **Keskusteluteema 2:** Pohtikaa ryhmässä kuinka kouluja pitäisi tukea yhtenäisen perusopetuksen kehittämisessä?

Oppilaalle yhtenäisemmän oppimispolun kehittämistä

Oppilaalle yhtenäisemmän oppimispolun kehittämiseksi

saavutettuja hyötyjä

hyödynnettyjä arviointiprosesseja

Opettajien ajattelussa/ toiminnassa

- syvällisempi oppilaantuntemus
- lisääntynyt ja keskustelelevampi yhteistyö opettajien kesken
- jäsentyneempi kokonaiskuva koulun toiminnasta
- erityistukea tarvitsevat oppilaat tulevat paremmin huomioiduksi

Oppilaiden asenteissa/ toiminnassa

- yläluokkien oppilaiden käytös ja suhtautuminen aikuisiin muuttunut
- vertaissovittelun käyttöönotto

Koulun sisäiset arviointiprosessit

- ilmapiiri- ja oppimistulosten mittaus
- oppilaiden hyvinvointikysely
- havainnointi
- palautteet vanhemmilta

Koulun ulkoiset arviointi- prosessit

- koulun osallistuminen tutkimushankkeeseen
- arviointisuunnitelma tekeillä, arviointipäällikkö valittu

Kuinka kouluja pitäisi tukea yhtenäisen perusopetuksen kehittämisessä?

- *”Rakenteellisten ongelmien ratkaisu”* (esim. palkkaus, työaika ja resurssien riittävyys).
- *”Perinteiden purkaminen”* (esim. YPO:n kehittämistä ehkäisevät traditiot: asenteet, vähäinen tiedonsiirto, reviiriajattelu).
- *”Opettajille aikaa YPO-ajatteluun kasvamiseen”* (esim. kehittämistyön sisäisen merkityksen löytäminen, suunnitteluresurssi, toimivien käytänteiden jakaminen)
- *”Tilaa yhteisöllinen kasvamiseen”* (esim. rehtorin rooli, selkeä visio, opettajien vertaistuki).
- *”Tilaa kriittisyydelle”* (esim. saavutetaanko yksiköitä suurentamalla tavoiteltu pedagoginen hyöty?)

Yhtenäinen perusopetus kehittämissuuntana – ei tavoitetilana

” Yhtenäisen perusopetuksen rakentaminen on opettajien sekä oppilaiden ja opettajien kesken käytävää dialogia, jonka pyrkimyksenä on syventää opettajien tietämystä koulussa vallitsevasta elämäntilasta, koulutodellisuudesta, oman ”reviirin” ja rajatun opetustehtävän ulkopuolella. Samalla se on myös eri opettajaryhmien välisen ja oppilaiden arvostuksen sekä asenneilmapiirin kehittämistä.

Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen ei ole saavutettavissa oleva tavoitetila tai muutaman vuoden kestävä koulun kehittämishanke, vaan se on koulun kehittämissuunta, jota vasten koulun toimintaa on mahdollista jäsentää ja edelleen kehittää. Se on yhteisöllinen (ja hidas) prosessi, jossa kouluyhteisön on itse määritettävä, mitä yhtenäisyys arvoina, asenteina tai konkreettisina koulun käytänteinä heille merkitsee.”

(Pietarinen 2005)

Tyttö 6. luokka:

*”...Toivon että yläasteella
opettajat opettaisivat meitä
mahdollisimman samalla
tavalla kuin ala-asteella ja
heillä olisi voimaa olla meidän
kanssa...”*